

Uzasadnienie do uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego w sprawie określenia wysokości opłat za przeprowadzenie egzaminu państwowego na prawo jazdy w województwie lubelskim

Uchwała w sprawie określenia wysokości opłat za przeprowadzenie egzaminu państwowego na prawo jazdy w województwie lubelskim stanowi akt prawa miejscowego wydany na podstawie art. 56a i 56b ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1210 i 1544 oraz z 2025 r. poz. 769).

Powyższe uregulowanie wprowadzone zostało ustawą z dnia 4 listopada 2022 r. o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz ustawy o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2022 r., poz. 2589), która weszła w życie 1 stycznia 2023 r. Ustawa z dnia 4 listopada 2022 r. o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz ustawy o kierujących pojazdami, w art. 2 wprowadziła zmiany w ustawie o kierujących pojazdami poprzez dodanie art. 56a i 56b, w których to przepisach został wprowadzony obowiązek określania wysokości opłat za przeprowadzenie egzaminu państwowego na prawo jazdy przez sejmik województwa w drodze uchwały będącej aktem prawa miejscowego, uwzględniając koszty rzeczowe i osobowe związane z przeprowadzaniem egzaminów państwowych.

Jednocześnie w art. 56a ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami, wskazane zostały maksymalne stawki opłat za część teoretyczną (50 zł w zakresie uprawnień każdej kategorii prawa jazdy) i praktyczną egzaminu z uwzględnieniem kategorii prawa jazdy, tj.:

- 1) 200 zł w zakresie uprawnień prawa jazdy kategorii AM, A1, A2, A, B1, B, C1, D1 lub T albo uprawnienia do kierowania tramwajem;
- 2) 250 zł w zakresie uprawnień prawa jazdy kategorii B+E, C1+E, C, C+E, D, D+E lub D1+E.

W myśl postanowień art. 56b ustawy o kierujących pojazdami, maksymalne stawki opłat, o których mowa w art. 56a ust. 1 tej ustawy, ulegają corocznie zmianie na następny rok kalendarzowy w stopniu odpowiadającym średniorocznemu wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, ogłaszanemu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Oznacza to, że maksymalne stawki corocznie wzrastają o ww. wskaźnik, niemniej jednak nie stanowi to o faktycznym corocznym obowiązku zmiany stawek opłat przez sejmik województwa. Ustawodawca, wprowadzając przepis w takim brzmieniu miał na celu waloryzację maksymalnych stawek opłat, bez potrzeby zmiany ustawy w tym zakresie.

Pierwsza zmiana na podstawie art. 56b ustawy o kierujących pojazdami, nastąpiła w roku 2024 na podstawie Komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 15 stycznia 2024 r. w sprawie średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2023 r. (M.P. 2024 poz. 22), który ogłosił, że średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2023 r. w stosunku do 2022 r. wyniósł 111,4 (wzrost cen o 11,4%). Natomiast z Komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 15 stycznia 2025 r. w sprawie średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2024 r. (M.P. 2025 poz. 68), wynika że średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2024 r. w stosunku do 2023 r. wyniósł 103,6 (wzrost cen o 3,6 %).

Maksymalne stawki opłat za egzamin państwowy na prawo jazdy, o których mowa w art. 56a ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami, do jakich można obecnie podnieść opłaty za egzamin, zgodnie z przedmiotową ustawą wynoszą:

- 1) 57,70 zł - za część teoretyczną egzaminu państwowego w zakresie uprawnień każdej kategorii prawa jazdy oraz uprawnienia do kierowania tramwajem;
- 2) 230,82 zł - za część praktyczną egzaminu państwowego w zakresie uprawnień prawa jazdy kategorii AM, A1, A2, A, B1, B, B96, C1, D1 lub T;
- 3) 288,53 zł - za część praktyczną egzaminu państwowego w zakresie uprawnień prawa jazdy kategorii B+E, C1+E, C, C+E, D, D+E lub D1+E.

Zgodnie z art. 116 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1251) Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego (WORD) są samorządowymi wojewódzkimi osobami prawnymi. Nadzór nad Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego sprawuje zarząd województwa. Zgodnie z art. 119 ust. 1 i 2 przedmiotowej ustawy, WORD prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie. Przychodami Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego są: wpływy z wykonywania zadań, o których mowa w art. 117 ust. 1 ustawy, wpływy z wykonywania innych zadań z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego, o których mowa w art. 117 ust. 2 ustawy oraz wpływy z działalności, o której mowa w art. 117 ust. 3 ustawy. W myśl art. 119 ust. 2a ww. ustawy, przychodem ośrodka może być dotacja podmiotowa albo celowa, udzielana z budżetu województwa, na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji zadań, o których mowa w art. 117 ust. 1 i 2, niebędących działalnością gospodarczą.

Obecnie wysokość opłaty za przeprowadzenie egzaminu państwowego określa uchwała nr IV/51/2024 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 12 lipca 2024 r. w sprawie określenia wysokości opłat za przeprowadzenie egzaminu państwowego na prawo jazdy w województwie lubelskim, zgodnie z którą wysokość opłat kształtuje się następująco:

- 1) 55 zł - za część teoretyczną egzaminu państwowego w zakresie uprawnień każdej kategorii prawa jazdy oraz uprawnienia do kierowania tramwajem;
- 2) 222 zł - za część praktyczną egzaminu państwowego w zakresie uprawnień prawa jazdy kategorii AM, A1, A2, A, B1, B, B96, C1, D1 lub T;
- 3) 278 zł - za część praktyczną egzaminu państwowego w zakresie uprawnień prawa jazdy kategorii B+E, C1+E, C, C+E, D, D+E lub D1+E.

Prawie 80 % przychodów WORD z terenu województwa lubelskiego stanowią przychody z działalności związanej z prowadzeniem egzaminów na prawo jazdy. Poza prowadzeniem działalności egzaminacyjnej, jak i szkoleniowej, WORD powierzono również realizację zadań w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego. Przyjęty model ekonomiczny funkcjonowania WORD zakłada, że uzyskane przychody związane z realizacją egzaminów dodatkowo będą przeznaczone na finansowanie inicjatyw z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego. Nadto należy mieć na względzie, iż przychody z opłat za egzaminy na prawo jazdy, powinny umożliwiać realizację inwestycji związanych z modernizacją i utrzymaniem infrastruktury służącej do przeprowadzania egzaminów.

Należy zauważyć, że odnotowywany jest ciągły wzrost cen za media (energia elektryczna i ciepła, woda, gaz), stawki opłat za odbiór śmieci komunalnych i ścieków, ubezpieczeń oraz podatku od nieruchomości. Wzrost wynagrodzeń, cen i danin publicznych, niewątpliwie przekłada się na zwiększenie kosztów realizacji egzaminów państwowych na prawo jazdy. Wzrastają też koszty zakupów i utrzymania floty pojazdów oraz funkcjonowania systemu teleinformatycznego obsługującego proces egzaminowania.

Zgodnie z ustawą z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami, w niniejszej uchwale w sprawie określenia wysokości opłat za przeprowadzenie egzaminu państwowego na prawo jazdy w województwie lubelskim zostały uwzględnione koszty rzeczowe i osobowe związane z przeprowadzaniem egzaminów państwowych (art. 56a ust. 2).

Na podstawie kalkulacji przeprowadzonych przez Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego w Białej Podlaskiej, Chełmie, Lublinie i Zamościu, wyliczone zostały koszty jednostkowe egzaminów na prawo jazdy dla poszczególnych części egzaminu, tj. teoretycznego i praktycznego, z uwzględnieniem kategorii prawa jazdy, za okres od 1 sierpnia 2024 r. do 31 maja 2025 r., tj. po określeniu wysokości opłat przez Sejmik Województwa Lubelskiego uchwałą nr IV/51/2024 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 12 lipca 2024 r. Zaznaczyć jednak należy, że w Wojewódzkich Ośrodkach Ruchu Drogowego koszty związane z przeprowadzaniem egzaminów na prawo jazdy rozlicza się dla całej działalności egzaminacyjnej, nie zaś w podziale dla poszczególnych kategorii prawa jazdy.

Koszty rzeczowe i osobowe zostały skalkulowane według następującej metodologii dla części teoretycznej:

1. ogółem ilość przeprowadzonych egz. teoretycznych x aktualna cena egz. teoretycznego =
przychody z tytułu przeprowadzonych egz. teoretycznych
2.
$$\frac{\text{przychody z tyt. prowadzonych egz. teoret. (obliczone wg. wzoru nr 1)}}{\text{ogółem przychody z egzaminów (ilość egzaminów x cena)}} =$$

% udział kosztów egz. teoretycznych w ogólnych przychodach
3.
$$\frac{\text{koszty ogółem „czwórki”* (bez kosztów szkoleń BRD) x uzyskany \% (obliczony wg wzoru nr 2)}}{\text{ilość egzaminów teoretycznych}} =$$

koszt 1 egzaminu teoretycznego

* „czwórki” – wszystkie koszty rodzajowe (bez kosztów szkoleń, BRD i innej działalności nie związanej z egzaminowaną np. prowadzenie myjni, stacji itp.),

w taki sam sposób wyliczono egzaminy praktyczne.

W WORD z terenu województwa lubelskiego, koszty jednostkowe egzaminów na prawo jazdy w okresie od 1 sierpnia 2024 r. do 31 maja 2025 r., kształtowały się następująco:

- 1) dla części teoretycznej egzaminu wynosiły: od 54,73 zł do 59,52 zł (średni koszt 56,95 zł);
- 2) dla części praktycznej egzaminu, z uwzględnieniem kategorii prawa jazdy wynosiły:
  - a) AM, A1, A2, A, B, B1, B96, T: od 220,92 zł do 240,68 zł (średni koszt 229,70 zł),
  - b) BE,C,CE,D: od 276,65 zł do 300,72 zł (średni koszt 287,92 zł).

Kalkulując koszty rzeczowe i osobowe uwzględniono przypadki prowadzenia egzaminów państwowych na prawo jazdy pojazdami ośrodków szkolenia kierowców, o których mowa w art. 53 ust. 4a ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami. Przeprowadzona analiza wykazała, że Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego nie ponoszą w takich przypadkach kosztów zużytego paliwa, jednak mają obowiązek zabezpieczenia pojazdów egzaminacyjnych na wypadek awarii pojazdu lub systemu rejestrującego przebieg egzaminu w pojeździe podstawionym na egzamin przez ośrodek szkolenia kierowców.

Ponadto przeprowadzenie egzaminu przy wykorzystaniu pojazdu ośrodka szkolenia kierowców generuje wyższe koszty osobowe, niż w przypadku użycia do egzaminu pojazdu pozostającego w dyspozycji WORD. Każdy pojazd podstawiony na egzamin na wniosek osoby egzaminowanej podlega przyjęciu przez pracownika WORD, w ramach którego m.in. dokonywane są oględziny stanu technicznego pojazdu, sprawdzenie przystosowania i oznakowania podstawionego pojazdu do wymagań egzaminu, sprawdzenie działania urządzenia rejestrującego przebieg egzaminu, jak również dokumentacji dopuszczającej pojazd do ruchu i obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, a także podstawienie na stanowisko egzaminacyjne. Ww. koszty osobowe przewyższają koszty paliwa użytego do przeprowadzenia egzaminu przy wykorzystaniu pojazdu będącego w dyspozycji ośrodka egzaminowania.

Wysokość opłat wskazana w §1 niniejszej uchwały, umożliwi realizację zadań Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego z terenu województwa lubelskiego bilansując aktualnie ponoszone koszty, z uwzględnieniem przewidywanego ich wzrostu.

Biorąc pod uwagę powyższe, proponuje się podjęcie uchwały określającej nowe stawki opłat za przeprowadzenie egzaminów na prawo jazdy, do wysokości wskazanej w §1 niniejszej uchwały.

Zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) uchwała podlega publikacji w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Natomiast w myśl art. 4 tej ustawy, akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy.

Projekt uchwały jest aktem prawa miejscowego i podlega konsultacjom, zgodnie z uchwałą nr XLVII/824/10 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 10 września 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego Nr 124, poz. 2157, z późn. zm.).